

Watch your Danube

Какво е Joint Danube Survey?

Второто съвместно обследване на река Дунав (Joint Danube Survey 2), също така известно като 'JDS2', е най-голямата проучвателна експедиция по река в света за 2007 година. Нейната основна цел е да бъде получена надеждна и сравнима информация относно замърсяването и качеството на водата по цялото протежение на р. Дунав и в повечето от притоците на реката. Постоянния секретариат на Международната Комисия за Опазване на р. Дунав (ICPDR) координира цялостното изпълнение на JDS 2.

Събитието ще бъде официално открито на 14 август в Регенсбург, Германия, когато трите кораба на JDS2 ще започнат своя поход 2 375 km надолу по течението на р. Дунав, пресичайки територията на 10 държави, до достигането им при Делтата на р. Дунав на територията на Румъния и Украйна в края на месец септември.

Защо JDS2 е толкова важно събитие?

Замърсяването на водите е основен проблем в Дунавски речен басейн. Правителствата от Дунавските страни трябва да вземат важни решения за това, какви мерки ще бъдат предприети в бъдеще, за да се намали замърсяването на р. Дунав и да се подобри нейното екологично състояние. Това проучване ще подпомогне страните при изпълнението на задълженията им по прилагане както на Конвенцията за защита на р. Дунав, подписана през 1994 година, така и на Европейската Рамкова Директива за водите, считана за най-силното законодателство в областта на управление на водите в света. Органичното замърсяване, замърсяването с хранителни съставки и с опасни вещества са фактори, които могат да попречат на държавите да изпълнят изискванията на тази Европейска директива.

Като основа за процеса на взимането на решения страните от Дунавския басейн се нуждаят от качествени и сравними данни и информация. JDS2 се явява продължение на Първото обследване на р. Дунав (JDS1), извършено през 2001 година, тъй като получените по време на експедицията данни, ще бъдат сравнени с данните от 2001 година. JDS2 разширява JDS1 както чрез добавяне на нови параметри при изследването на водните проби и местата за тяхното набиране, така и чрез включване в проучването на основни притоци на р. Дунав, които ще бъдат изследвани за пръв път. Събраната информация впоследствие ще даде възможност на ICPDR да притежава една от най-прогресивните бази данни в света, която ще съдържа например информация за хилядите растителни и животински видове, развитието на които зависи от реката.

JDS2 – партньори и сътрудничество

Експедицията привлече значително международно съдействие от страна на всички Дунавски държави – от Германия до Украйна, включително онези държави, които не са членки на ЕС. Международният екип, който ще пропътува по дължина целия Дунав ще включва 18 учени от Германия, Австрия, Чехия, Словакия, Унгария, Сърбия, Румъния и Дания. Екипът ще разполага с три кораба, дарени от различни държави и институции: Сръбският „Argus” ще служи като основното плавателно средство за проучване; Унгарският ледоразбивач „Szécheny” ще осигури

Watch your Danube

места за спане на екипа и ще носи на борда си всичките необходими за еспедицията товари и запаси; и корабът „Piscius”, принадлежащ на Общия научноизследователски институт на ЕС, който ще подпомага проучването на рибните видове.

Научно-изследователски екипи от всяка страна също ще помагат при набирането на проби и анализа им на борда на корабите, когато те се намират в частта от р. Дунав, принадлежаща на съответната държава.

Някои от анализите ще бъдат направени по време на път – от водните проби, които ще се анализират в лабораторията на борда на кораба „Argus” до проучването на рибните видове по крайбрежието. Друга част от пробите ще бъдат изпратени за анализ в лаборатории из Европа, специално предназначени за изследване на отделни параметри за качество на водата.

Значителна подкрепа беше оказана от отделни частни компании, развиващи своята дейност на територията на Дунавския речен басейн като Фондация Алкоа, Kommunalkredit – Австрия, Dexia Kommunalkredit Bank и Coca-Cola Hellenic Bottling Company.

Местната власт и медиите, които са в непосредствена близост до р. Дунав също ще допринесат за повишаване на общественото съзнание и грижа за почистването на реката и ограничаване на нейното замърсяване.

JDS2 - Маршрут, спирки и места за изпитване

По продължение на р. Дунав на територията на всичките 10 държави ще има общо 95 мониторингови пункта. Ще бъдат изследвани също и следните притоци: Морава, Драва, Тиса, Сава, Велика Морава, Арджеш, Олт, Искър, Янтра, Русенски Лом и Прут. На всяко от съответните JDS2 мониторингови места ще бъдат извършени различни типове проби: вода, седименти, биология, разтворени вещества, миди и рибни видове. Всяка от тези проби ще се взима от различни места по напречното сечение на реката - в средата на реката, ляв бряг и десен бряг.

По време на експедицията ще бъдат посетени 10 града. Планираните посещения ще включват официална церемония по откриването в Регенсбург (Германия) на 14 август и публични прояви във Виена (Австрия), Братислава (Словакия), Будапеща (Унгария), Осийек (Хърватска), Белград (Сърбия), Турну Северин (Румъния), Русе (България), Вилково (Украйна) и Тулча (Румъния).

Историята на мониторинга на води по р. Дунав

Река Дунав има дълга история по отношение на мониторинга на качеството на водите. Тя започва през 1985 година с „Декларацията от Букурещ”, която води до създаването на серия от мониторингови пунктове в басейна. През 1992 година започва разработването на Транснационалната мрежа за мониторинг (TNMN) за р. Дунав. Дейността се координира от ICPDR, като към настоящия момент мрежата за мониторинг на р. Дунав включва 75 мониторингови пункта. През последните 25 години други експедиции също са пътували по р. Дунав - *Equipe Cousteau* през 1993 г., Бургундското проучване от 1998 и проучването по Дунав *Aquaterra* през

JDS2 ще спира:

Регенсбург, 14 август
Виена, 20 август
Братислава, 22 август
Будапеща, 28 август
Осийек, 2 септември
Белград, 6 септември
Турну Северин, 12 септември
Русе, 19 септември
Вилково, 25 септември
Тулча, 27 септември

Watch your Danube

2004 – но това са били проучвания само върху отделни части на реката или само на ограничен брой параметри. Извършеното през 2001 година Общо обследване на р. Дунав (JDS1) е първата експедиция по цялата дължина на реката, в резултат на която са получени качествени и сравними резултати.

Какви са резултатите от JDS 1?

Резултатите, получени при Първото общо обследване на река Дунав (JDS 1) от 2001 година са както положителни, така и отрицателни. От една страна в реката е установено високо ниво на биологичното разнообразие и са открити редки биологични видове. Отрицателните резултати обаче показват органично и микробиологично замърсяване, замърсяване с тежки метали, корабно гориво, пестициди и химически вещества. В същото време общественото съзнание към р. Дунав и нуждата от предприемане на мерки за намаляване на замърсяването започват в значителна степен да се покачват. Следвана от журналисти и екипи от различни телевизии, експедицията става обект на водещите заглавия в някои от големите вестници, радиоемисии и ТВ-новини. На много от местата, където са спирани корабите, са били провеждани публични прояви, включително съобщения за усилията на отделни индивиди, местни и национални организации да бъде намалено замърсяването на река Дунав.

Включете се и Вие!

Можете да проследите JDS2 и да видите част от резултатите, историята и снимките он-лайн на адрес: www.icpdr.org/JDS.

Или просто елате до реката и вижте всикчко това на живо!

За контакти: icpdr@unvienna.org, тел.: +43 1 26060-5738